

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΈΚΘΕΣΗ 2018

ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ- CABO VERDE
ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
ΕΛΛΑΔΑΣ – ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ

Συντάκτης: Σπυρίδων Δάκογλου,
Γραμματέας ΟΕΥ Α΄

Λισσαβόνα, Ιούλιος, 2019

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Η οικονομία του Πράσινου Ακρωτηρίου (Cape Verde) και οι διμερείς οικονομικές-εμπορικές σχέσεις το 2018.....	3
2. Δομή της οικονομίας.....	3
3. Οικονομικοί δείκτες.....	4
4. Εξωτερικές οικονομικές σχέσεις.....	5
5. Θεσμικό πλαίσιο άσκησης οικονομικής δραστηριότητας στο Πράσινο Ακρωτήριο.....	6
6. Προβλήματα και Ευκαιρίες επιχειρηματικής δραστηριότητας.....	7
7. Προοπτικές ελληνικής επιχειρηματικότητας	7
8. Εμπορικές Εκθέσεις.....	7
9. Χρήσιμοι Σύνδεσμοι	8

1. Η οικονομία του Πράσινου Ακρωτηρίου (Cape Verde) και οι διμερείς οικονομικές-εμπορικές σχέσεις το 2018.

Η Δημοκρατία του Πράσινου Ακρωτηρίου είναι μια νησιωτική χώρα 520.502 κατοίκων (2018) που αποτελείται από δέκα ηφαιστειακά νησιά στον κεντρικό Ατλαντικό Ωκεανό. Βρίσκεται περίπου 570 χιλιόμετρα από τις ακτές της Δυτικής Αφρικής και καλύπτει συνολική έκταση μόλις πάνω από 4.000 τετραγωνικά χιλιόμετρα. Πορτογάλοι εξερευνητές ανακάλυψαν, αποίκισαν τα ακατοίκητα νησιά κατά το δέκατο πέμπτο αιώνα και αποτέλεσαν τον πρώτο ευρωπαϊκό οικισμό στις τροπικές περιοχές.

Το Πράσινο Ακρωτήριο συγκαταλέγεται στα πιο αναπτυγμένα κράτη της υποσαχάριας Δυτικής Αφρικής, ως αποτέλεσμα των θετικών επιδόσεων του σε οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο, σύμφωνα με τα κριτήρια του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, κατατάσσεται ως κράτος μεσαίας ανάπτυξης.

Το Πράσινο Ακρωτήριο θεωρείται μία από τις δημοκρατικότερες χώρες της Αφρικής, καθώς σύμφωνα με το δείκτη Economist Intelligence Unit Democracy Index κατατάσσεται στην 26η θέση παγκοσμίως και στην πρώτη θέση στην Αφρική (στοιχεία 2018), ενώ συγχρόνως αποτελεί μία από τις αφρικανικές χώρες με τον καλύτερο δείκτη Mo-Ibrahim της Αφρικανικής Διακυβέρνησης (3^η θέση το 2018). Οι πιο πρόσφατες εκλογές διεξήχθησαν το Μάρτιο του 2016 και οδήγησαν σε αλλαγή της κυβέρνησης με τη νίκη του Κινήματος για τη Δημοκρατία (Movement for Democracy - MpD). Αυτή η αλλαγή ήρθε μετά από 15 χρόνια κυβερνήσεων υπό την ηγεσία του Κόμματος Ανεξαρτησίας του Cape Verde (Cape Verde Independence Party - PAICV). Το πρόγραμμα της νέας κυβέρνησης δίνει ιδιαίτερη έμφαση στο ρόλο της επιχειρηματικότητας και της αυτόαπασχόλησης για τον περιορισμό της ανεργίας των νέων και βασική επιδίωξη της αποτελεί η οικονομική ανόρθωση, μέσω προώθησης μεταρρυθμίσεων, προσέλκυσης επενδύσεων, ενίσχυσης της απασχόλησης και αξιοποίησης των πλουτοπαραγωγικών πηγών εστιάζοντας ιδιαίτερα στον τουρισμό, στις θαλάσσιες οικονομικές δραστηριότητες, την αλιεία καθώς και την ανάπτυξη των ανανεώσιμων μορφών ενέργειας. Ιδιαίτερα σημαντική στην προσπάθεια ανόρθωσης της οικονομίας είναι η προνομιακή σχέση που διατηρεί η χώρα με την Πορτογαλία και την ΕΕ και στην οποία έδωσε νέα ώθηση η κυβέρνηση του κ. Ulisses Correia e Silva. Η χώρα εμφανίζει υψηλούς δείκτες γεννητικότητας και σημαντική δημογραφική ανάπτυξη, με το 60% του πληθυσμού να είναι κάτω των 25 ετών, ενώ εκτιμάται ότι το 2030 ο πληθυσμός της θα έχει αυξηθεί κατά 100 χιλ. κατοίκους και θα ανέρχεται σε 630 χιλ κατοίκους συνολικά.

2. Δομή της οικονομίας

Η οικονομία του Cape Verde βασίζεται στον τριτογενή τομέα. Το εμπόριο, ο τουρισμός, οι μεταφορές και οι δημόσιες υπηρεσίες συνιστούν άνω του 74,2% του ΑΕΠ της χώρας. Η χώρα είναι φτωχή σε φυσικούς πόρους, ακόμα και σε νερό, με αποτέλεσμα το βασικό εισόδημα να προέρχεται από τον τουρισμό, κυρίως από ευρωπαϊκές χώρες. Οι παρατεταμένες ξηρασίες των τελευταίων ετών δεν επιτρέπουν αξιόλογη αγροτική παραγωγή, στην οποία απασχολείται σχεδόν το ήμισυ του ενεργού πληθυσμού αλλά συνιστά μόλις το 7,9% του ΑΕΠ της χώρας. Οι κύριες αγροτικές καλλιέργειες είναι η μπανάνα, η παπάγια και το ζαχαροκάλαμο από το οποίο παράγεται το τοπικό παραδοσιακό ποτό. Κατά συνέπεια, αν και περίπου το 40% του πληθυσμού διαβιβεί σε αγροτικές περιοχές, η αγροτική παραγωγή προμηθεύει μόνο το 18% των αναγκών της χώρας, ενώ

το υπόλοιπο 82% εισάγεται. Περισσότερο αναπτυγμένη είναι η αλιεία, αν και δεν έχει αξιοποιηθεί η αξιόλογη προοπτική του κλάδου, καθώς η περιοχή αυτή του Ατλαντικού είναι ιδιαίτερα πλούσια σε αποθέματα ψαριών, κυρίως όσον αφορά τον αστακό και τον τόνο. Η υποτυπώδης βιομηχανία καλύπτει το 17,9% του ΑΕΠ και επικεντρώνεται στους κλάδους: βιομηχανία τροφίμων και αλιευμάτων, υποδήματα υφάσματα, αλυκές, επισκευές πλοίων.

Σημαντικές προοπτικές διαθέτει ο τομέας των Ανανεώσιμων Μορφών Ενέργειας οι οποίες καλύπτουν περί το 30% της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας της χώρας κυρίως από υδροηλεκτρική, αιολική και ηλιακή ενέργεια.

Η τουριστική βιομηχανία της χώρας αντιπροσωπεύει πάνω από το 40% του ΑΕΠ κατά μέσο όρο τα τελευταία χρόνια και ήταν υπεύθυνη (άμεσα και έμμεσα) για περισσότερες από 85.000 θέσεις εργασίας το 2018. Ωστόσο, παρά τη σπουδαιότητα του τουριστικού τομέα, το 90% του τουρισμού επικεντρώνεται σε τρία νησιά, τα Sal, Boa Vista και Santiago. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία (2018) τη χώρα επισκέφθηκαν 700 χιλ. τουρίστες κυρίως από το Ην. Βασίλειο, την Πορτογαλία και άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Ελκυστικότερος προορισμός παραμένει το νησί Sal, προσελκύνοντας ποσοστό 44% του συνόλου των τουριστών.

3. Οικονομικοί δείκτες

Ο μέσος ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης του Πράσινου Ακρωτηρίου, από 1981 έως το 2013, κυμάνθηκε σε 5,47%. Από το 2012 η οικονομία του Πράσινου Ακρωτηρίου χτυπήθηκε από τη διεθνή κρίση. Η ανάπτυξη, από 4% το 2011, μειώθηκε σε 2,5% το 2012 και 1% το 2013. Το 2014 η οικονομία ανέκαμψε με 1,8%, χάρις στην αύξηση των άμεσων ξένων επενδύσεων και την αύξηση κατά 16% των εμβασμάτων από το εξωτερικό, που έδωσαν ώθηση στην ιδιωτική κατανάλωση. Το 2018 ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ επιταχύνθηκε και ανήλθε σε 5,5% έναντι 3,9% το 2017, 3,8% το 2016 και μόλις 1,5 % το 2015. Η οικονομία αναμένεται να διατηρήσει τους ρυθμούς αύξησης του ΑΕΠ, μεταξύ 5-6% το 2019-20 και να προσελκύσει επενδύσεις στη μεταποίηση, στον τουρισμό και στις υποδομές. Οι ευνοϊκές εγχώριες πιστωτικές συνθήκες (χαμηλός πληθωρισμός, σταθερότητα ισοτιμίας) συμβάλουν, επίσης, στην ανάπτυξη των ιδιωτικών επενδύσεων. Εκεί που υπήρξαν ιδιαίτερα θετικές εξελίξεις ήταν στον τομέα της δημοσιονομικής εξυγίανσης με την μείωση του ελλείμματος σε -2,8% το 2018 από -3,1% το 2017 ενώ αναμένεται να μειωθεί στο 1,9% το 2019. Ωστόσο, το δημόσιο χρέος εξακολουθεί και είναι υψηλό και το 2018 ανέρχεται σε 123,9% του ΑΕΠ έναντι 126% το 2017. Η κυβέρνηση χρηματοδοτεί το δημοσιονομικό έλλειμμα συνάπτοντας με ευνοϊκούς όρους δάνεια από διμερείς και πολυμερείς συμφωνίες (περίπου το 75% του συνολικού δημόσιου χρέους) και από κρατικά ομόλογα που εκδίδονται σε εμπορικές τράπεζες και άλλους ιδιωτικούς πιστωτές. Τέλος, ο πληθωρισμός το 2018 κυμάνθηκε στο 1,3% έναντι 0,8% το 2017, ενώ η ανεργία άγγιξε το 10% στο γενικό πληθυσμό και 28,6% στους νέους.

Βασικοί Μακροοικονομικοί Δείκτες 2015-2018 (προβλέψεις)

	2015	2016	2017	2018
Πραγματική αύξηση ΑΕΠ	1,5%	3,8%	3,9%	5,5%
Πραγματική αύξηση ΑΕΠ/κατά κεφαλήν	0,2 %	2,0%	2,5%	2,9%

Πληθωρισμός	0,1%	-1,6%	0,8%	1,3%
Ισοζύγιο προϋπολογισμού % ΑΕΠ	-4,1%	-3,6%	-3,1%	-2,8%
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών % ΑΕΠ	-4,3%	-7,2%	-6,6%	-4,5%

Πηγή: Bank of Cape Verde, African Economic Outlook (AEO).

4. Εξωτερικές οικονομικές σχέσεις

Το μεγαλύτερο μέρος των εμπορικών σχέσεων πραγματοποιείται με χώρες της ΕΕ και κυρίως με την Πορτογαλία και την Ισπανία. Κύριοι προμηθευτές είναι η Πορτογαλία (30%), η Ισπανία, η Ολλανδία, η Γαλλία ή Ιταλία, ενώ από τον υπόλοιπο κόσμο η Αυστραλία και η Κίνα. Ομοίως, το μεγαλύτερο μέρος των εξαγωγών της χώρας κατευθύνεται στις χώρες της ΕΕ και κυρίως στην Ισπανία, στην Πορτογαλία, στην Ιταλία και στην Ολλανδία, που αποτελούν τους βασικούς πελάτες των προϊόντων του Πράσινου Ακρωτηρίου. Το διμερές εμπόριο Ελλάδας-Πράσινου Ακρωτηρίου είναι αμελητέου όγκου και περιστασιακό σύμφωνα με την ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Εισαγωγές- Εξαγωγές του Πράσινου Ακρωτηρίου με τα κράτη-μέλη της ΕΕ σε ευρώ.

ΧΩΡΑ	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ		ΕΞΑΓΩΓΕΣ	
	2017	2018	2017	2018
Πορτογαλία	15.445.494	14.334.014	267.097.580	254.506.845
Ισπανία	42.917.219	65.230.131	89.799.296	118.247.446
Ολλανδία	5.449.026	281.583	30.676.235	58.907.325
Γαλλία	680.066	655.554	26.143.237	18.936.536
Ιταλία	6.492.762	8.855.099	44.721.791	16.908.915
Βέλγιο	12.301	2.157	14.068.463	15.663.335
Γερμανία	65.741	441.278	6.815.642	9.295.055
Πολωνία	2.307	1.425	1.421.118	2.438.143
Ην. Βασίλειο	266.164	57.125	2.373.112	1.808.502
Δανία	5.181	20.659	1.844.097	1.480.624
Φινλανδία	200	1.016	401.480	972.675
Ιρλανδία	22.363	1.013	645.395	801.860
Σουηδία	933.552	7.692	2.005.559	788.321
Ρουμανία	166.458	199.877	682.269	658.970
Τσεχία		749	147.702	571.099
Αυστρία	147	9.956	330.654	521.572
Μάλτα	87		643.457	472.261
Βουλγαρία	133	158.880	74.784	331.469
Ουγγαρία	577	110.251	93.157	241.656
Ελλάδα	234.400	426.520	9.954.480	228.281
Σλοβενία		1.578	159.254	149.494
Σλοβακία			14.167	40.231
Λουξεμβούργο		34.018	78.863	22.997
Λιθουανία			54.632	8.116

Λετονία				5.298
Κροατία			222	493
Κύπρος	36.979	1.100		487
Εσθονία		110		
ΕΥ28	72.731.157	90.831.785	500.246.646	504.008.006

Πηγή: Eurostat

Τα κυριότερα εξαγόμενα προϊόντα της χώρας είναι τα ιχθυηρά και ορισμένα μεταποιημένα προϊόντα (ενδύματα και υποδήματα). Τα εισαγόμενα προϊόντα είναι κυρίως τα πετρελαιοειδή, ο μηχανολογικός εξοπλισμός, οχήματα και διάφορα καταναλωτικά προϊόντα προερχόμενα κυρίως από Ισπανία και Πορτογαλία, τους μεγαλύτερους εμπορικούς εταίρους της χώρας.

Οι εξαγωγές αγαθών υστερούν σημαντικά έναντι των εισαγωγών. Όσον αφορά το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, αυτό μειώθηκε από 6,6% το 2017 σε 4,5% το 2018 κυρίως λόγω της θετικής επίδρασης του τουρισμού και των εμβασμάτων από το εξωτερικό.

Εξαγωγές αγαθών του Cabo Verde κατά τα έτη 2014-2018 δολ. ΗΠΑ			Εισαγωγές αγαθών στο Cabo Verde κατά τα έτη 2014-2018 δολ. ΗΠΑ	
Έτος	Αξία	Μεταβολή%	Αξία	Μεταβολή%
2018	-	-	-	-
2017	158.600.000		724.800.000	
2016	148.477.730	-0,52%	691.039.741	9,59%
2015	149.254.970	-41,08%	630.568.578	-26,45%
2014	253.332.928	37,55%	857.386.517	6,44%

5. Θεσμικό πλαίσιο άσκησης οικονομικής δραστηριότητας στο Πράσινο Ακρωτήριο.

1. Συμφωνία Ειδικής Συνεργασίας ΕΕ- Cape Verde η οποία προβλέπει την σταδιακή εξάλειψη των εμποδίων στις εμπορικές συναλλαγές την ενίσχυση της συνεργασίας στους τομείς του ανταγωνισμού, της προστασίας των καταναλωτών και στους ποιοτικούς ελέγχους.
2. Συμφωνία ΕΕ- με την Οικονομική Κοινότητα των Χωρών της Δυτικής Αφρικής που υπογράφηκε το 2014 και αναμένεται να επικυρωθεί.
3. Το άρθρο 18 παράγραφος 3 του **Οργανικού Νόμου της Τράπεζας του Πράσινου Ακρωτηρίου- Banco de Cabo Verde (BCV)** που υπογράφηκε τον Απρίλιο του 2018, η Κεντρική Τράπεζα υποβάλλει ανά εξάμηνο σχέδιο δράσης στην Κυβέρνηση και τη δημοσιεύει με τη μορφή που κρίνει σκόπιμη. *
4. **Ειδική Ζώνη Θαλάσσιων Οικονομικών Δραστηριοτήτων** στο Sao Vincente. Η κυβέρνηση έχει εγκρίνει σχέδιο νόμου για ίδρυση ειδικής θαλάσσιας ζώνης η οποία θα περιλαμβάνει δραστηριότητες αλιείας, ιχθυοκαλλιέργειες, ναυτιλίας, τουρισμού, ενώ ο σχετικό νόμος αναμένεται να τεθεί σε εφαρμογή τον Οκτώβριο 2019.

* (Το εν λόγω σχέδιο δράσης περιλαμβάνει περιγραφή και επεξήγηση των λόγων της νομισματικής πολιτικής που πρέπει να ακολουθείται κατά τους επόμενους έξι μήνες, περιγραφή των αρχών που πρέπει να τηρεί η Τράπεζα κατά την έγκριση και την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής το επόμενο έτος ή άλλη περίοδο η

(οποία καθορίστηκε από την Τράπεζα, και ανασκόπηση και αξιολόγηση της πολιτικής της Τράπεζας που εφαρμόστηκε κατά την περίοδο που αντιστοιχεί στο τελευταίο εξάμηνο.)

6. Προβλήματα και Ευκαιρίες επιχειρηματικής δραστηριότητας

Προβλήματα

- Υψηλό Δημόσιο Χρέος που ανέρχεται σε 123,9 % του ΑΕΠ
- Έλλειψη βασικών υποδομών,
- Έλλειψη εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού,
- Δυσχερής συγκοινωνία και επικοινωνία ανάμεσα στις νήσους του αρχιπελάγους του Cape Verde,
- Υψηλό ποσοστό ανεργίας κυρίως των νέων,
- Υψηλή συγκέντρωση δραστηριοτήτων στον τουρισμό,
- Ανάγκη αναμόρφωσης και εκσυγχρονισμού της Δημόσιας Διοίκησης,
- Υψηλοί εισαγωγικοί δασμοί και γραφειοκρατικές διαδικασίες

Ευκαιρίες

- Ασφάλεια και πολιτική σταθερότητα
- Παρθένα αγορά,
- Οικονομία σε ανάπτυξη.
- Ευκολία στη ίδρυση επιχείρησης με 100% ξένο κεφάλαιο εντός μίας ημέρας,
- Ευκολία στις συναλλαγές με το εξωτερικό, δεν υφίστανται ιδιαίτεροι περιορισμοί,
- Ευκολία στην έκδοση visas κατά την άφιξη στην χώρα,
- Ευκολία στην είσοδο εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού,
- Δυνατότητες συνεργασίας με ήδη εγκατεστημένες επιχειρήσεις,

Τομείς που παρουσιάζουν δυνατότητες ανάπτυξης: Υγεία, Επισκευές Οχημάτων και Αυτοκινήτων, Διαφήμιση, Πληροφορική, Εξειδικευμένα προϊόντα, Δομικά Υλικά, Αλιεία και Ιχθυοκαλλιέργειες, Γαλάζια Οικονομία ειδικά στην θαλάσσια ζώνη του São Vincente.

7. Προοπτικές ελληνικής επιχειρηματικότητας

Οι οικονομικές σχέσεις της χώρας μας με το Πράσινο Ακρωτήριο δεν είναι ανεπτυγμένες και τούτο οφείλεται σε πολλούς παράγοντες, μεταξύ των οποίων η μεγάλη γεωγραφική απόσταση που χωρίζει τις δύο χώρες, το γεγονός ότι δεν υφίσταται ελληνικό στοιχείο, ο μικρός πληθυσμός και το χαμηλό κατακεφαλή διαθέσιμο εισόδημα, συγκριτικά με την Ευρώπη, υψηλό όμως σε σύγκριση με τα γειτονικά αφρικανικά κράτη. Εντούτοις υπάρχουν τομείς με προοπτικές για την ελληνική επιχειρηματικότητα όπως ο τομέας των κατασκευαστικών εταιρειών – σε συνεργασία με αντίστοιχες πορτογαλικές που έχουν ήδη παρουσία στη χώρα, οι εξαγωγές εξειδικευμένων δομικών υλικών, μια και το Πράσινο Ακρωτήριο βρίσκεται σε φάση ανάπτυξης των υποδομών του, η αλιεία και οι ιχθυοκαλλιέργειες στα πλούσια και παρθένα νερά του Ατλαντικού, οι ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες στην Ειδική Ζώνη Θαλάσσιων Οικονομικών Δραστηριοτήτων του Sao Vincente που αναμένεται να θεσμοθετηθεί το προσεχές διάστημα.

8. Εμπορικές Εκθέσεις

Η Διεθνής Έκθεση του Cabo Verde- FIC (<http://www.fic.cv/>) αποτελεί τη μεγαλύτερη εκθεσιακή διοργάνωση της χώρας και είναι γενικού περιεχομένου. Θεωρείται μια από τις σημαντικότερες στην περιοχή της Δυτικής Αφρικής η οποία αντιπροσωπεύει μια αγορά 230 εκ. καταναλωτών.

Στην συγκεκριμένη έκθεση συμμετέχουν αρκετές χώρες της Οικονομικής Κοινότητας της Δυτικής Αφρικής- ECOWAS, ενώ πάντα εκπροσωπείται με εθνικό περίπτερο η Πορτογαλία.

9. Χρήσιμοι Σύνδεσμοι

Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο του Sotaventro **Câmara de Comércio, Indústria e Serviços de Sotaventro**

Avenida OUA n° 39 - Achada de Santo António

Praia - Ilha de Santiago

Τηλ + 238 261 53 52 / 72 39

<http://www.cciss.cv>

Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο του Βορείου Cape Verde **Camara de Comercio, Industria e Servicos Cabo Verde Norte**

<http://www.becv.org/>

Τηλ: +238 232 84 95

Κεντρική Τράπεζα του Cape Verde

Banco de Cabo Verde

Av. Amílcar Cabral C.P: 101

Praia – Cabo Verde

<http://www.bcv.cv/>

Αντιπροσωπεία της ΕΕ σε Cape Verde

Avenida Rotary International

CP 122 Praia

República de Cabo Verde

Τηλ: + 238 262 13 92/93/94

Φαξ: +238 262 13 91

delegation-cape-verde@eeas.europa.eu

Κυβέρνηση του Cabo Verde

<http://www.governo.cv/>

Στατιστική Υπηρεσία του Cabo Verde

<http://www.ine.cv>

Πηγές: African Economic Outlook, Economic Community of West African States, ΔΝΤ, INECV, BCV, ΕΛ.ΣΤΑΤ. Eurostat/

Ιούλιος 2019